ЗАВДАННЯ ВІД РОЗУМНИКА

(за змістом казки)

1. Напиши основні правила збирання грибів:

1) .....

2) .....

3) .....

2. Запитай у батьків, які правила збирання грибів знають вони.

3. ЧОМУ ГРИБ ТАК НАЗИВАЄТЬСЯ? (за змістом казки)

Заповни таблицю за зразком.

Спосіб походження назв	Гриби
Від назви тварини	Їжачок,
Від назви рослини	
За формою	
За місцем, де найчастіше трапляються	
За їхніми властивостями	
За кольором	
Від назви країни або певної місцевості	

КРОСВОРД „ЇСТІВНІ ГРИБИ"

(підказка у тестах онлайн)

1. Її завжди знайдеш у лісі.
2. Має масну шкірку на шляпці та один з небагатьох не має отруйного дійника.
3. Спарассис кучерявий – грибна … .
4. Названий за місцем, де його найчастіше знаходять.
5. Білий гриб.
6. Представник дружньої сімейки.
7. Червоноголовець.
8. Устричний гриб.
9. Смачніший від білого, цезарський гриб, але він – …
10. Містить більше вітамінів групи В, ніж свіжі овочі.
11. Грифола листувата – гриб-…
12. Польський гриб.

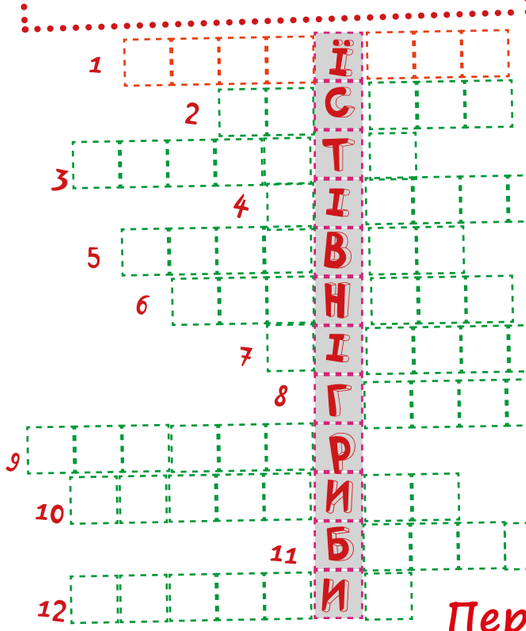

Передплатний індекс 89454

KOLOSOK-ONLINE
Природнича гра для дорослих і дітей
www.kolosok.org.ua

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 16.09.14,
формат 60х84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ".

Юний міколог _____ (твоє ім'я та прізвище)

№21/2014 ЖОВТЕНЬ

КОЛОСОЧОК

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

ЯК ЗБИРАТИ ГРИБИ?

(наукова казка)

Ішов над лісом теплий Грибний дощик, а Сонечко з-за хмарки підглядало та посміхалося. І побачило Сонечко, як скрізь під деревами швидко ростуть різнокольорові капелюшки – гриби. Наступного дня зранку потягнулися в ліс люди із кошиками гриби збирати. Сонечко їм промінчиком показувало, де грибочки ховаються. А легкий лісовий Вітерець шепотів, які гриби брати, а які оминати.

– Не бери великого та старого, бери малого. Молоді гриби смачніші! Збирай лише ті види грибів, які добре знаєш!.. Краще бери трубчасті гриби, в яких під шапинкою наче м'яка губка з багатьох трубочок. Серед пластинчастих, в яких під шапинкою тонкі пластиночки, більше отруйних, можна сплутати!

Ось молодий пузанчик Білий гриб з родини Боровиків. Найцінніший, їстівний. Навіть сушений він білий! А ось підберезник зі світлого березового гаю. А ці грибочки з червоними капелюшками, що під осикою ростуть, – то підосичники або червоноголовці. З них виходить смачна юшка.

А той гриб не бери! Він великий, гарний, схожий на білий та на підберезник, але ж це гірчак! Він не лише дуже гіркий, він отруйний! У нього на ніжці темний наліт, а на розрізі гірчак червоніє. Це його видає!

А ось гість з Польщі – польський гриб, моховик. Блакитної крові шляхтич: як натиснути, сині плями зявляються! Він добрий на смак. А ось – схожий на нього, але зовсім інший – синяк. Любить він рости під дубами, синяк навіть так і звуть: дубовик. Схожий він на білого гриба та на моховики і синіє також, але краще його не брати – довго доведеться варити, щоб можна було їсти.

І це не білий гриб, а його страшний двійник! Люди його звуть чортовим грибом за моторошні кольори на зрізі. Бачиш, він зовсім не білий!

А ось сироїжки – різнокольорові шапинки та білі ніжки! Майже білі, з рожевим або золотавим відтінком, зеленкуваті та сірі. Просяться у кошик і варити їх довго не треба, хоч зовсім сирими все ж їсти не можна. Смачні сестриці, але дуже схожі ці красуні на отруйні гриби. Не вмієш точно відрізнити – далі йди!

Ось гарненькі маслюки, їхні капелюшки виблискують, наче олією вкриті. Їх візьми, тільки перед приготуванням масну шкірку зі шляпки зніми.

А онде на горбочку красень мухомор червоний у крапчастому капелюшку. Наче знак „стоп!" – такий яскравий! Облиш його, не чіпай. Нехай мух морить, а людям не шкодить.

В тіні потаємних куточків багато білих печериць. Шкода залишати їх в лісі, але простіше печериці купити, ніж від поганок їх відрізнити. За делікатес ризикувати життям? Ні, не варто. Хоча є прикмета: білий злам печериці згодом темніє, і що старший цей гриб, то темніші в нього пластинки під шапинкою.

Ось лисички, руді сестрички! Ростуть цілою родиною, розсипалися попід деревами, наче веснянки на обличчі! Як серед тварин, окрім рудих лисиць зрідка трапляються чорнобурки, так і серед грибів є сірі та чорні лисички. Але смачні тільки сонячні, жовті!

А на старому пні – опеньки, велика дружна сімейка! З одного великого пня можна повний кошик набрати та інших вже не шукати!

Стій, стій, не збивай цей гриб! Великий, тонконогий з широким крапчастим капелюшком. Спочатку капелюшок складений донизу, а з віком розкривається, наче парасолька від сонця. Це ж не поганка, це парасолька строката! В неї крапочки на капелюшку, але це не мухомор, а добрий їстівний гриб, у деяких країнах його на столі як делікатес шанують! Парасольку складно впізнати, але краще ніякі гриби не топтати, навіть якщо підозрюєш, що вони отруйні. Навіщо отруту чіпати?

А на стовбурах дерев, наче сірі „копита", тверді нарости, бачиш? Теж гриби, та не такі. Це паразити трутовики. Наші пращури їх сушили та трут для розпалювання вогнища з них робили. А ось, наче великі сірі вуха на дереві з одного боку виросли. Це устричні гриби або гливи. Дуже смачні та поживні. Є гриби, схожі на капусту і на морські різнокольорові корали. А є гриби дощовики, які вибухають, як маленькі бомбочки і розносять довкола свої темні спори.

А ось під листочком, куди Сонечко ще не зазирало, причаїлося якесь диво. Наче біле яєчко, та не пташине, а м'яке. Може, зміїне? Виростає з нього білий гладенький капелюшок, а під ним біла шийка у мереживній пелеринці. Хто ця красуня Білосніжка? Чому вона Сонця боїться? Може, це печериця? Чи гарна сироїжка? Мерщій біжи звідти, де побачив її! І навіть добрі гриби поряд з нею на галявинах не бери! Це найстрашніша лісова обманка – бліда поганка!

Тільки те чарівне „яйце" і виказує поганку – в ньому приховане зміїне жало! Навіть у дорослої поганки залишається на ніжці кільце з плівки, наче черевичок. Тому краще ніколи не зрізати гриби, а вивертати з землі, щоб добре розгледіти низ ніжки. Навіть шматочок поганки отруїть всі гриби у кошику! І найгірше, що отруєння помітне не одразу, а лише за кілька годин, коли вже пізно. Тож будьте пильними, грибарі! Стережіться блідої поганки!

Гриби – важка їжа, їсти їх багато не варто. Чи не краще просто погуляти в лісі? Спостерігати за його таємницями, милуватися яскравими мухоморами та радіти життю. Це ж краще, ніж ризикувати своїм здоров'ям та наражати на небезпеку рідних людей?

Так шепоче Вітерець, а Сонечко показує людям променями добрі гриби. Але тільки знання та здоровий глузд дадуть вам найкращі підказки.

Олена Крижановська